

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ministeren siger, at grundlaget for mandatet var i orden ved bombningen af Irak. Det, som jo er det fuldstændig afgørende i den situation, var, at USA tiltog sig retten til sammen med Storbritannien at træffe beslutning på verdenssamfundets vegne om, at de skulle angribe et andet land. Vi kan altså ikke ende i en international retsorden, hvor USA eller NATO – det nye NATO, som ministeren kalder det – har ret til eller tiltager sig ret til at angribe andre stater efter egen fortolkning. Det kan kun Sikkerhedsrådet træffe beslutning om efter FN-pagten, og hr. Villy Søvndal har nævnt, hvilke paragraffer osv. det drejer sig om. Det skal jeg ikke gentage.

Så skal jeg blot slutte med en bemærkning til hr. Jacob Buksti, som mente, at den danske undtagelse så at sige forsvandt på grund af udviklingen. Men den konstruktion, hr. Jacob Buksti arbejder på, nemlig at EU træffer nogle beslutninger, der så udføres af NATO, er der ikke hjemmel til i Amsterdamtraktaten, og derfor er det, der er lagt op til, at man fliler med undtagelsen, ikke, at den forsvinder, men at man omgår den. Det er det, der er lagt op til. Det får vi senere hen lejlighed til mere grundige debatter om. Det er jeg ikke i tvivl om.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Det virker lidt på mig, som om udenrigsministeren er bange for udviklingen her i dag og måske endda lidt fortryder det forslag til vedtagelse, man har sagt ja til. Det er lidt, som om man på falderebet forsøger at agere tunghør og lade, som om jeg har sagt noget andet end det, jeg har sagt. Jeg har ikke talt om nogen nye Venstrebeslutninger om undtagelsen. Jeg har sagt, hvad Venstres politiske synspunkt er om de danske undtagelser, og det er, som det altid har været, at dem vil vi gerne af med.

En anden interessant ting, der kommer frem her på falderebet, er, at ministeren nu hårdt trængt indrømmer, at der allerede i dag er tale om en forsvarspolitisk dimension i EU, at syv beslutninger er truffet inden for EU's forsvarspolitik. Så forsøger ministeren at lade som ingenting og sige: Nå ja, det er den nedre ende.

Det, jeg gerne vil bede ministeren bekræfte, er, at det er EU's forsvarspolitik. Det er den forsvarspolitik, vi ikke kan være medlem af, vi ikke kan deltage i, fordi vi har det danske forsvarsforbehold. Det er den type beslutninger,

der vil komme flere af fremover, hvor Danmark altså igen og igen og igen må stå udenfor, fordi vi har forbeholdet. Det er derfor, det er interessant, og så kan man kalde det øvre eller nedre – det er flintrende ligegyldigt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Afstemningen om de tre forslag til vedtagelse, der er fremsat af henholdsvis hr. Jacob Buksti, fru Charlotte Antonsen, fru Lene Espersen, hr. Arne Melchior og fru Elisabeth Arnold samt af hr. Keld Albrechtsen og af fru Pernille Frahm, vil som tidligere meddelt først finde sted i mødet i morgen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 140: Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love. (Regler om mellemkommunal refusion, om særligt supplerende tilskud til orlovsydelse til enlige forældre og om forlængelse af Dagpengeudvalget).

Af socialministeren (Karen Jespersen).

(Fremsat 16/12 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Dette lovforslag vil justere tre områder. På det første område vil forslaget løse de problemer, der er opstået efter den 1. juli 1998 om mellemkommunal refusion for hjælp efter aktivloven samt den utilsigtede begrænsning i adgangen til refusion for ydelse efter serviceloven. Forslaget er udarbejdet efter den rapport, som en arbejdsgruppe med repræsentanter for kommuner og organisationerne har udarbejdet, og vi har også lyttet til de kommuner, som vil blive ramt og vil få en økonomisk bet, hvis der ikke foretages en ændring.

Jeg skal fra lovforslagets bemærkninger bl.a. nævne:

»Begrundelsen for forslaget er, at den gældende opfattelse af servicelovens § 128 om mellemkommunal refusion ikke beskytter institutionskommuner tilstrækkeligt.«

Efter lovforslaget vil den nye opholdskommune på samme måde som efter den tidligere bistandslov nu kunne opnå refusion for sine udgifter, f.eks. til kontanthjælp fra den oprindelige opholdskommune. Det er således ikke kommunen, hvor forsorgshjemmet eller fængslet ligger, der kommer til at afholde udgiften efter serviceloven.

Forslaget vil have virkning fra den 1. juli sidste år. Man kan kort sige, at den økonomiske situation tilpasses, som den var efter reglerne under den gamle bistandslov, dvs. før den 1. juli 1998.

Det andet område i lovforslaget vil sikre enlige forældre med børn mellem et halvt år og fem år en betydelig bedre økonomisk mulighed for at kunne tage på orlov på grund af manglende pasningsmuligheder frem for at vælge at modtage kontanthjælp. Hermed foretages der en positiv opfølgning af regeringens børnepolitiske redegørelse fra juni 1998. Kommunerne skal efter vedtagelsen af denne lov yde et supplerende tilskud til den enlige forælder, der får orlovsydelse, så det kommer på samme niveau som kontanthjælpens forsørgelsessats.

Giver vi ikke denne mulighed, risikerer vi en adfærdssændring hos den enlige forælder, således at den pågældende i stedet kunne vælge kontanthjælpen og dermed fjerne sig fra vort ønske om, at den enlige forælder bibeholder sin tilknytning til arbejdsmarkedet, og det vil både af samfundsmæssige og sociale årsager være uheldigt.

Endelig er der et forslag om forlængelse af Dagpengeudvalgets arbejde frem til den 31. maj i år. Det har vist sig, at det ikke har været muligt at afslutte sagsbehandlingen af de indsendte klager inden for tidsrammen den 1. marts 1999. Ændringsforslaget indebærer, at udvalget først nedlægges med udgangen af maj måned i år.

Socialdemokratiet kan støtte det samlede lovforslags gennemførelse.

Charlotte Antonsen (V):

Da ordføreren, hr. Erik Larsen, ikke kan være til stede, skal jeg på Venstres vegne sige følgende:

Venstre er meget tilfreds med, at der nu rettes op på den helt utilsigtede virkning i serviceloven, som betyder, at kommuner, hvor der lig-

ger forsorgshjem og skoler for sent udviklede m.m., får en helt urimelig ekstraudgift på grund af den manglende mulighed for mellemkommunal refusion. Venstre er meget tilfreds med, at lovforslaget bringer praksis på dette område tilbage til det, den var, før serviceloven trådte i kraft med virkning fra den 1. juli 1998.

Vi håber, at forslaget dækker alle relevante områder.

Til den anden del af lovforslaget, der handler om særligt supplerende tilskud til orlovsydelse til enlige forældre, der ikke kan få pasningsplads til deres barn, mener Venstre, at det er forkasteligt, at enlige forældre sendes på orlov mod deres vilje. Og det er ikke denne kendsgerning, vi på nogen måde accepterer med tilslutning til lovforslaget. Men lovforslaget giver os mulighed for at være med til at rette op på de uheldige økonomiske følgevirkninger, der opstår under de pågældende omstændigheder.

For Venstre er det vigtigt, at det er enlige og udearbejdende forældre, der hjælpes med dette lovforslag. Selv om vi sikrer de enlige forældre en supplerende ydelse til orlovsydelse svarende til kontanthjælpsniveau, er det alt andet lige en lille kompensation for at sige nej til et job, man er glad for, og for at miste de sociale relationer, der følger med at arbejde.

Forslaget hjælper ikke enlige forældre med at få passet deres børn. Det eneste, vi kan, er at afhjælpe den økonomiske skade og så glæde os over, at der bliver en bedre sammenhæng i familielivet. Desværre var det nok ikke den situation, regeringen tænkte på, da den proklamerede mere tid til familien.

Venstre støtter lovforslaget.

Og så er jeg også blevet bedt om, da CD's ordfører ikke kan være til stede, at oplyse, at CD også støtter lovforslaget.

John Vinther (KF):

Jeg kan starte med at oplyse, at også Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget.

Vi er tilfredse med, at der med den første del af lovforslaget lægges op til, at man nu får rettet op på de meget uhensigtsmæssige og utilsigtede konsekvenser, det har haft for en række kommuner, at den mellemkommunale refusion bortfaldt. Det er vi meget tilfredse med.

For så vidt angår den anden del af det, den med det særligt supplerende tilskud til enlige forsørgere, der har arbejde, er vi også helt på det rene med, at man jo ikke her hjælper nogen til at få pasningsmuligheder, men at man retter

op på den økonomiske skade, der er sket for en række menneskers vedkommende. Det er vi også helt tilfredse med.

Men vi kan støtte forslaget.

Villy Søvndal (SF):

Man kan vel betegne det her forslag som sidste nyt fra socialministeren, der, om jeg så må sige, indeholder lidt forskelligt, der ikke nødvendigvis er forbundet.

Den første del af lovforslaget drejer sig om reglerne for mellemkommunal refusion og løser problemet for de kommuner, der har specialinstitutioner, fængsler, forsorgshjem, skoler for sent udviklede osv., på den måde at det ikke bliver opholdskommunen, der betaler, men at man kan hente refusion fra hjemkommunen. Vi er meget tilfredse med, at der kommer et lovforslag om det. Vi har fået mange henvendelser om det, og vi vil meget gerne deltage i at løse det problem.

Den anden del af lovforslaget er reminiscenserne af børnepakken. Det blev meldt forholdsvis stort ud, at der vil ske noget dramatisk på børneområdet. Man kan vel roligt sige, at det blev ikke til så meget. Det forhindrer ikke, at den smule, der er tilbage, betegner et fremskridt, og derfor støtter vi det. Men at betegne det her som det store svar på børnefamiliernes politiske problem tror jeg vil være stærkt overdrevet. Indholdet er udmærket. Det hjælper nogle, der er i klemme, og det støtter vi selvfølgelig.

Men jeg vil godt spørge ministeren, om kataloget hermed er udtømt. Var det det, vi kunne forvente efter den store børnepolitiske debat, eller sker der noget mere?

Den tredje del af lovforslaget drejer sig om Dagpengeudvalget, der egentlig skulle have ophørt ved slutningen af februar, men som har en række klagesager af grunde, der i øvrigt var ganske interessante at opholde sig lidt ved, og derfor forlænger lovforslaget udvalgets arbejde til den 31. maj. Det støtter vi også.

Men jeg vil godt give den kommentar, at det er lidt interessant, at det område, der hedder dagpenge, førtidspension osv., er så problemomt i øjeblikket, at klageantallet har nået det omfang, det har. Det fortjener en særskilt behandling, også under udvalgsarbejdet.

Jeg skal runde af med at sige, at da Enhedslistens ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på Enhedslistens vegne sige, at de deler de grundopfattelser, som jeg har givet udtryk for.

Inge Refshauge (DF):

Dansk Folkeparti kan støtte ændringen om mellemkommunal refusion, og vi vil gerne sige tak til socialministeren, som har fået loven rettet til.

Angående tilskuddet til orlov til enlige forældre, der ikke p.t. kan få børnene passet, støtter vi naturligvis også.

Forlængelsen af Dagpengeudvalgets oprydningssarbejde kan vi også støtte.

Anders Samuelsen (RV):

Det Radikale Venstre kan samlet støtte forslaget, som er delt op i tre dele.

For det første har den nye sociallovgivning tilsyneladende efterladt nogle huller i forhold til refusion af sociale ydelser mellem kommunerne. Der er flere kommuner, der er kommet i klemme i forhold til den nye lovgivning, og de helt utilsigtede konsekvenser af den nye lovgivning ser vi selvfølgelig fra Det Radikale Venstre positivt på at få rettet op på.

For det andet indeholder forslaget et forslag om at give et særligt supplerende tilskud til enlige forældre til børnepasningsorlov for de forældre, som ikke har pasningsmuligheder til deres børn. Det er et forslag, som Det Radikale Venstre også støtter. Det er helt åbenlyst, der må gribes ind, når det rent økonomisk bedre kan betale sig for nogle enlige forældre, der ikke har pasningsmuligheder for deres barn, at gå på kontanthjælp i stedet for at tage børnepasningsorlov.

Her taler vi altså om en gruppe mennesker, der i forvejen er i stor fare for at blive marginaliseret og udstødt af arbejdsmarkedet. Det er derfor utrolig vigtigt, at der gøres en ekstra indsats for, at denne gruppe af mennesker ikke mister tilknytningen til arbejdsmarkedet. Ved at give disse forældre et supplerende tilskud til børnepasningsorlov kan det derfor forhindres, at det bliver manglende pasningsmuligheder, der skubber disse mennesker ud af arbejdsmarkedet.

Og så til sidst er der forslaget om forlængelse af Dagpengeudvalgets virke, og det er selvfølgelig også et forslag, som Det Radikale Venstre kan støtte.

Så alt i alt er vi positive.

Tom Behnke (FP):

Som nævnt er det her forslag jo delt op i tre elementer. For det første er man jo ved en fejl kommet til at fjerne den mellemkommunale refusion, og det har jo vist sig at have nogle gan-

ske alvorlige konsekvenser for nogle kommuner, og det er jo rart at se, at man nu har opdaget fejlen og får rettet op på det. Det kan vi naturligvis fuldt ud støtte, således at de økonomiske betingelser, bliver de samme, som de var før den 1. juli 1998, da den store ændring kom.

Så til forslaget om, at Dagpengeudvalget skal sidde i 3 måneder yderligere for at få færdiggjort de sager, der ligger på dets skrivebord. Det kan man selvfølgelig ikke have noget imod. Vi må forudsætte, at de gør, hvad de kan for at blive færdige, og at det er velbegrundet, når de beder om at få 3 måneder mere, så det har vi bestemt heller ingen problemer med.

Så kommer det tredje element, som jeg har dvælet en hel del ved, fordi sagen jo er, at der her nærmest adopteres et forslag, som Enhedslisten har fremsat her i Folketinget et par gange tidligere, hvor regeringen har talt imod forslaget og stemt imod det; men lige pludselig er også det blevet til regeringspolitik. Vi har i Fremskridtspartiet nøje hæftet os ved, at det handler om, at der bliver indført et særligt supplerende tilskud til orlovsydelsen til enlige forældre, med streng under enlige.

Hvis det var generelt, at man havde tænkt sig at gøre det her, ville vi være noget mere skeptiske. Men lige præcis, når der er tale om enlige forældre, er de jo i den meget særlige situation, at de faktisk ikke har nogen andre muligheder. Men det, man også godt kunne spørge sig selv om, og som jeg også gerne vil spørge socialministeren om, er: Hvis det er sådan, at forældreorlovsydelsen eller børnepasningsydelsen er så lav, at man rent faktisk ikke er i stand til at leve af den, men er nødt til at have et særligt ekstra tilskud, er det så ikke sådan, at denne ydelse i det hele taget er for lav? Hvorfor skal de, der vælger frivilligt at modtage den, have en ydelse, som faktisk er så lav, at de ikke kan leve af den, hvorimod de, der er tvunget til at tage den, godt kan få det særlige tilskud? Burde man så ikke gå ind i en diskussion om, hvor stor den ydelse i det hele taget skal være, eller hvordan hænger det sammen?

Men som sagt: Vi er i Fremskridtspartiet relativt positive over for forslaget. Vi vil godt fortsat dvæle en anelse ved børnepasningsgarantien og det at give et særligt supplerende tilskud til orlovsydelsen, men ministeren kan formentlig se frem til, at vi stemmer for det samlede forslag.

Ole M. Nielsen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg læse op, hvad hun ville sige:

Første del af lovforslag nr. L 140, nemlig vedrørende mellemkommunal refusion, er vi meget positive over for. Dette lovinitiativ skyldes jo egentlig, at der er sket en utilsigtet begrænsning af adgangen til refusion for ydelser efter den nye servicelov, og det havde den konsekvens, at kommuner, som husede forsorgshjem, fængsler, revalideringstilbud til især sent udviklede osv., selv skulle betale kontanthjælp til alle de borgere, som midlertidigt opholdt sig i deres kommune.

Et konkret tilfælde var institutionen for hjemløse Møltrupgaard i Trehøje Kommune i Jylland. For Trehøje Kommune, som har under 10.000 indbyggere, ville det betyde, at den skulle betale kontanthjælp til ca. 350 hjemløse i løbet af 1 år. Det ville koste kommunen flere millioner kroner om året foruden det store arbejde, der ville være forbundet med det. Og sådan som forholdene var efter den 1. juli 1998, ville resultatet efterhånden blive, at ingen kommuner overhovedet ville have en sådan institution liggende inden for kommunens grænser, og de svage grupper ville være uønskede alle steder.

Dette lovforslag retter op på skaden, således at der igen bliver forsvarlige og rimelige forhold for institutioner for de svageste og mest udsatte i vort samfund samt for de kommuner, de er placeret i. Det er positivt, at ministeren i sommeren 1998 reagerede så hurtigt, da hun blev gjort bekendt med sagen, bl.a. via et spørgsmål fra Kristeligt Folkeparti.

Anden del af forslaget kan vi også støtte. Dette initiativ vil give bedre mulighed til enlige forældre for at gå på børnepasningsorlov. Sådan som forholdene er nu, har enlige forældre slet ikke råd til det.

Kristeligt Folkeparti kunne ønske, at forholdene under afholdelse af børnepasningsorlov blev bedret for alle forældre, således at flere forældre i det hele taget ville få bedre mulighed for at tage orlov. Som det er i øjeblikket, er det kun de mest veletablerede og økonomisk vel-funderede, der har råd til at holde orlov. Det mener vi er urimeligt og socialt skævt, og orlovsydelsen burde igen op på 80 pct. af dagpengemaximum. Men dette forslag er et skridt i den rigtige retning, og derfor vil vi støtte det.

Tredje del, vedrørende forlængelse af Dagpengeudvalget, støtter vi også, da det jo nød-

vendigvis må fortsætte, hvis arbejdet ikke er færdigt.

Vi ser frem til et konstruktivt arbejde i udvalget med dette lovforslag, men vi kunne dog godt have ønsket, at lovforslaget var delt i tre selvstændige forslag, da de enkelte dele er meget forskellige.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Så vidt jeg kunne lytte mig til, vil det være et samlet Folketing, der stemmer for forslaget her, og det er jeg selvfølgelig særdeles tilfreds med.

Jeg vil gerne sige, at med hensyn til den mellemkommunale udligning vil jeg ikke kalde det en fejl. Jeg vil snarere sige, at der endnu en gang er tale om en lidt for naiv forestilling om de forenklinger, man kan lave i det sociale system.

Den ændring, der blev lavet, gik jo ud på, at det var den kommune, hvor man boede, der skulle betale kontanthjælpen. Forslaget var ude til høring tre gange, tror jeg, og KL var med på ideen, og alle sagde, at det var en rigtig god forenkling, og at den hang fint sammen. Men da det kom til stykket, kom der nogle meget kraftige protester fra nogle af de kommuner, der ville blive berørt af forenklingen, og indholdet af dem var af en sådan karakter, at vi måtte sige: Jamen hvis I ser sådan på det og I frygter, at nogle af de glimrende tilbud i jeres kommune vil blive lukket eller nedlagt eller ikke kan fungere, var det selvfølgelig ikke meningen.

Det er altså baggrunden for, at vi vil lave denne ændring. Det er ikke hele forenklingen, der bliver spist op, men lidt af den, og sådan er det jo med meget i den sociale lovgivning: Af hensyn til retfærdigheden kommunerne imellem må man sætte noget forenkling over styr.

Med hensyn til den anden del af lovforslaget, som handler om enlige forsørgere, der bliver tvunget til at gå på børnepasningsorlov, spurgte hr. Tom Behnke, hvorfor man ikke kunne hæve orlovsydelsen i det hele taget. Men der er jo lige præcis den forskel, som hr. Tom Behnke selv pegede på, at orlov er frivillig, men her er der tale om, at man bliver nødt til at gå på orlov, fordi man ikke kan få sit barn passet. Vi har set eksempler på forældre, der siger deres job op for at få den højere kontanthjælp, så jeg er meget glad for, at Folketinget også støtter den del af forslaget, og jeg håber selvfølgelig, at bestemmelsen bliver enderlig overflødig, når vi om ikke alt for længe kan sikre, at der bliver plads til alle børn.

Jeg vil lige sige til hr. Villy Søvndal, at der er, så vidt jeg husker, ikke nogen, der har lovet dramatiske ændringer på børneområdet. Socialdemokratiet fremlagde en børnepakke under valgkampen, og den er i særdeles god tråd med det, vi har gennemført, hvis man ser på det sociale område. Der var denne ændring, og der var den ændring, som også blev gennemført, at fripladsgrænserne blev hævet til et beløb, der svarer til 300 mio. kr. om året, og så var der andre ting, der skulle forhandles med kommunerne. Jeg føler sådan set, at min del af børnepakken er ført ud i livet, også sådan som den blev fremlagt under valgkampen.

Men det betyder selvfølgelig ikke, at nu er alt fryd og gammen på børneområdet. Hr. Villy Søvndal er faktisk selv ordfører på området og er med til at diskutere nogle ændringer vedrørende truede børn, som det i øvrigt også blev lovet i overskriftform i børnepakken at vi ville gå videre med. Også her synes jeg man må sige, at jeg til fulde har opfyldt min del af børnepakken, men der er en række andre områder, hvor jeg synes der er behov for at se på børns vilkår, og jeg håber, vi får en mulighed for at gå videre.

Hermed sluttede forhandlingen og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 21. januar 1999, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 19.09